

La situació actual de la docència a les assignatures troncales de dret administratiu a la UPF

Dra. Clara I. Velasco Rico *

SUMARI

1. Introducció
2. Organització de la docència
3. El Pla Docent de l'Assignatura (PDA)
4. Les competències a desenvolupar en les assignatures de dret administratiu al Grau en Dret
5. Criteris d'avaluació i activitats avaluables
6. A mode de reflexió final

Paraules clau

* Dra. Clara I. Velasco Rico
Professora visitant de dret administratiu
Universitat Pompeu Fabra
clara.velasco@upf.edu

Resum:

Aquest text té com a objecte exposar i analitzar la situació actual de la docència en les assignatures troncal de dret administratiu de la Llicenciatura en Dret i del Grau en Dret impartides a l'actualitat a la Universitat Pompeu Fabra. Aquesta anàlisi ens ha de permetre detectar els punts de millora en la nostra tasca docent i a la vegada establir quins són els punts forts de la mateixa. En particular, aquesta reflexió ens ha dur a verificar el grau d'utilitat dels elements pedagògics i tecnològics que actualment s'utilitzen a la UPF per a l'aprenentatge i la docència del dret administratiu.

Abstract:

This Paper aims to present and analyze the current situation of the core subjects of Administrative Law which are taught in the Law Degree at the Pompeu Fabra University. This analysis will allow us to identify the points of our teaching tasks which need to be improved, as well as the points which work properly. In particular, this reflection must lead us to verify the degree of usefulness of the pedagogical and technological elements which are currently used at the University in the teaching of Administrative Law.

1. Introducció

Des del curs 2006-2007, l'Àrea de dret administratiu de la Universitat Pompeu Fabra ha anat adaptant la metodologia docent al que s'anomena "Sistema Bolonya". Per tant, des d'aquell curs i fins l'actualitat s'han anat estructurant les assignatures de la Llicenciatura en Dret d'acord amb les directrius establertes pel nou sistema. En aquest procés d'adaptació han participat tots els professors que han impartit docència en les assignatures incloses en el programa de la Llicenciatura, tant en la vessant teòrica com en la vessant pràctica.

Abans de continuar amb l'exposició, és precís recordar que l'estructura dels estudis a la Facultat de Dret de la UPF respon a una programació trimestral de les assignatures i a termini total en el qual es completen els estudis de 4 anys o cursos acadèmics. Aquesta mateixa estructura s'ha mantingut en el nou Grau en Dret que es va implementar al curs 2006-2007, i en el qual per primera vegada, aquest curs 2010-2011, l'Àrea de dret administratiu hi impartirà docència.

El nostre procés d'adaptació a la metodologia de l'EEES es remunta, com dèiem, a l'any 2006. En aquest sentit, cal dir que vàrem adaptar totes les nostres assignatures troncal a aquesta metodologia docent.

Aquestes assignatures són les següents:

- Dret Administratiu I: impartida al primer trimestre del segon curs de Llicenciatura (5,5 crèdits; 4,4 crèdits ECTS)².
- Dret Administratiu II: impartida al segon trimestre del segon curs de Llicenciatura (5,5 crèdits; 4,4 crèdits ECTS).
- Dret Administratiu III: impartida al segon trimestre del tercer curs de Llicenciatura (5,5 crèdits; 4,4 crèdit ECTS).
- Dret Administratiu IV: impartida al tercer trimestre del tercer curs de Llicenciatura (4,5 crèdits; 3,6 crèdits ECTS).

En el curs actual hem d'endegar la nostra docència en les noves assignatures del Grau en Dret. En el nou programa d'estudis hem passat a tenir de quatre a dues assignatures troncal.

Aquestes dues assignatures troncal són:

- Institucions bàsiques de dret administratiu: impartida al segon trimestre del segon curs de Grau (5 crèdits ECTS).
- Activitats de les Administracions públiques: impartida al tercer trimestre del segon curs de Grau (9 crèdits ECTS).

Totes les assignatures tenen aproximadament uns tres-cents estudiants matriculats, distribuïts en quatre grups, no de forma homogènia, de tal manera que els grups de matí durant el primer cicle, els grups 1 i 2, acostumen a tenir uns cent estudiants, i la resta es reparteixen entre els grups 3 i 4, que són els grups de tarda durant el primer cicle del Grau. La distinció entre grups de tarda i de matí deixa de tenir rellevància, a efectes dels horaris, a partir de tercer curs, però les diferències entre el número d'estudiants per grup es mantenen fins al final dels estudis.

Arran de la implantació del sistema EEES, la Facultat de Dret va distribuir les hores lectives de totes les assignatures en hores teòriques de grups (amb reunió plenària dels quatre grups) i hores pràctiques de subgrup (amb la presència aproximada de 25 estudiants per subgrup, tot i que no sempre és així, la qual cosa provoca distorsions en el desenvolupament de les hores de pràctiques en subgrup).

2. Organització de la docència

De la mà de l'EEES s'han produït canvis destacats en la metodologia docent i en el sistema d'avaluació de les nostres assignatures. Ara bé, cal destacar també en el nostre cas que, en menor o major mesura, tots els professors responsables de les assignatures havíem utilitzat la resolució de casos pràctics com a eina docent amb anterioritat. Si bé es cert que, en el sistema actual, la classe magistral tradicional ha deixat de tenir la importància que ostentava, ja que es

² Cal recordar que un crèdit ECTS equival a 25 hores de treball de l'estudiant, incloent tant hores presencials com les hores dedicades a l'autoaprenentatge. En el sistema anterior, 1 crèdit equivalia a 10 hores lectives presencials.

camina cap a una metodologia docent i d'aprenentatge semi-presencial. En aquest nou context, el pes del procés d'estudi recau en l'estudiant, a qui se li han de facilitar les eines adequades i els materials més adients per tal que pugui assolir els coneixements necessaris i les competències exigides amb una menor presència a l'aula i, correlativament, amb més temps d'estudi i de treball autònom.

Tot i així, hom pot preguntar-se si és cert que el nou sistema EEES ens ha canviat tant la forma de treballar. És a dir, estem fent coses que abans no fèiem? En aquest sentit, crec que es pot afirmar que nosaltres ja havíem introduït amb major o menor pes el sistema de pràctiques a les nostres assignatures. L'únic canvi real que s'ha produït, a més de l'aparició de noves càrregues burocràtiques per al professorat, és el pes que tenen aquestes activitats pràctiques en el conjunt final de la nota i la generalització i uniformització de les mateixes per a tots els grups d'una mateixa assignatura.

D'altra banda, no vull deixar de destacar que potser l'arbre ens està impedit veure el bosc i que no s'ha de perdre la perspectiva: més enllà de que l'estudiant hagi de desenvolupar unes determinades competències, en una carrera com la nostra aquestes competències i habilitats no haurien de ser l'element central del procés d'aprenentatge. Cal tenir clar que no estem formant professionals; les professions jurídiques són múltiples i variades. Per això, per formar-los com a professionals haurien de servir els màsters que tot just enguany comencen a impartir-se.

Com a professors universitaris que som, si alguna cosa hem de transmetre als nostres alumnes és, crec, uns determinats coneixements (potser mínims?) sobre la matèria. Podrem discutir si hem d'aprofundir molt o poc en els temes; podrem discutir, fins i tot, sobre quins temes s'han d'explicar, considerant que els nostres períodes docents són breus. Però entenc que hem de poder transmetre els elements bàsics de la nostra disciplina i la seva lògica interna per tal que, en el futur, els estudiants els puguin desenvolupar i aplicar en la seva pràctica professional. En poques paraules, la metodologia docent i d'aprenentatge, i tota la parafernàlia que darrerament els acompanya, no ens ha de fer oblidar que, al cap i a la fi, l'estudiant, per aprovar l'assignatura, ha de saber què és un acte administratiu i quines són les fonts del dret en la nostra matèria.

3. El Pla Docent de l'Assignatura (PDA)

En el nou sistema d'aprenentatge, el Pla Docent de l'Assignatura esdevé un element fonamental tant per als docents com, sobretot, per als estudiants. La seva importància rau en que és el document que informa a l'estudiant, de la manera més clara i detallada possible, sobre el desenvolupament del curs, sobre els objectius de la matèria i sobre les activitats previstes. El Pla Docent va més enllà dels antics programes de les assignatures que, d'acord amb el nou Grau, s'han vist alterats. El programa de continguts de l'assignatura i la bibliografia que els acompanyava ha passat a ser, simplement, una de les parts del PDA.

El contingut dels nostres PDA ha estat, fins ara, el següent:

- Presentació de l'assignatura
- Professors
- Programa i bibliografia
- Competències a desenvolupar
- Objectius d'aprenentatge
- Metodologia d'aprenentatge
- Avaluació de l'aprenentatge
- Temporalització d'activitats
- Càlcul del volum de treball previst

Caldria reflexionar sobre si és convenient, o no, afegir o treure apartats d'aquest pla docent estàndard. Per exemple, un contingut que no s'ha tractat habitualment és l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació en el desenvolupament de l'assignatura, així com tampoc no hi hem esmentat mai el paper de les tutories personalitzades, potser perquè no els hi donem un ús correcte o directament perquè no utilitzem aquest recurs pedagògic.

Abans d'entrar en l'anàlisi d'alguns dels aspectes més rellevants del PDA, hem d'esmentar que, per poder desplegar tota la seva efectivitat, aquest ha d'estar posat a disposició dels estudiants amb anterioritat a l'inici de les classes. Amb aquesta anticipació, l'estudiant, quan arriba a l'aula, en teoria està assabentat de quines són les regles bàsiques de funcionament del curs. Així, en la primera sessió, més enllà de puntualitzar algun aspecte del PDA i de resoldre els dubtes dels estudiants, es pot començar a impartir matèria.

D'altra banda, també caldria definir i reflexionar sobre si els professors responsables dels grups de l'assignatura tenen marge per incorporar o modificar el pla docent, a fi adaptar-lo a les seves preferències, abans de que comenci el curs. Tanmateix, l'experiència ens ha demostrat que, per escasses que siguin les diferències de funcionament entre un grup i la resta de grups, en qualsevol aspecte relacionat amb la docència sempre hi ha queixes dels estudiants, ja que consideren que existeix un tracte desigual, situació que els sembla injusta.

Potser fora bo que el PDA, en comptes de ser confegit per un únic professor recollint els criteris fixats ja fa uns cursos en una reunió de l'Àrea, fos el fruit d'un consens entre els professors responsables dels quatre grups de docència de cada assignatura, a fi d'evitar possibles disparitats de criteri durant el curs. Així mateix, cal anar amb cura de modificar el PDA durant el curs, ja que aquest fet suposa generar, gairebé segur, un conflicte amb l'alumnat si considera que el canvi els perjudica d'alguna forma.

Com dèiem, el pla docent és l'eina que garanteix seguretat als estudiants sobre el desenvolupament de l'assignatura i, sobretot, en relació als mètodes i sistemes d'avaluació i a les activitats que han de desenvolupar al llarg del curs. En aquest sentit, els estudiants tenen tendència a interpretar els punts del PDA de la forma que més convé als seus interessos i es mostren reticents a realitzar o desenvolupar qualsevol activitat que no hi consti de forma expressa. També proven de modificar constantment les dates previstes per al lliurament de les

activitats, adduint una sobrecàrrega de feina. Una possible solució seria la coordinació (real i no fictícia) amb la resta d'àrees de coneixement amb docència assignada de forma simultània a la nostra.

De fet, una de les qüestions essencials per garantir un bon funcionament del curs és realitzar una temporalització adequada de les activitats, que també ha de constar al pla docent. Aquesta temporalització ha de permetre a ambdues parts la visualització de la càrrega de feina que successivament hem d'anar afrontant al llarg del trimestre. Un dels encerts que considero que hem de mantenir és l'establiment d'un únic dia de lliurament de les pràctiques per tots els estudiants d'una mateixa assignatura. Si les pràctiques, com és el nostre cas, són comunes per a tots els grups, és una manera que garanteix un mínim de seguretat respecte a que els estudiants han lliurat l'activitat sense que en *l'interim* aquesta activitat hagi estat ja corregida en una sessió prèvia d'un altre subgrup.

Finalment, cal destacar que la confecció del pla docent no és una tasca senzilla i que és necessari que sigui revisat a l'inici de cada període docent a fi de detectar els punts problemàtics, si n'hi ha, i corregir-los per a futures edicions de l'assignatura. A aquests efectes, és imprescindible obtenir el *feed-back* de tots els professors implicats en el desenvolupament de l'assignatura.

4. Les competències a desenvolupar en les assignatures de dret administratiu al Grau en Dret

Per tal de poder dissenyar el mètode docent de les noves assignatures del Grau, els professors responsables hauran de definir amb caràcter previ les competències, generals i específiques, que s'han de desenvolupar en cadascuna de les assignatures. Només si existeix aquesta definició prèvia es podran adequar amb èxit les sessions teòriques i pràctiques, les activitats d'avaluació i els materials que facilitarem als estudiants. Es proposa, per tant, que un mes abans de l'inici del trimestre es produeixi una reunió amb els professors responsables per a fixar aquestes competències, competències que posteriorment es recolliran al Pla Docent de l'Assignatura.

Val a dir, a més, que no és necessari, i potser fins i tot és poc recomanable, que els estudiants desenvolupin exactament les mateixes competències en les dues assignatures troncales del Grau. El grau de maduresa i de coneixements dels estudiants difereix d'un curs a un altre, el que ens obligarà a destriar amb cura les competències a treballar. Caldrà, doncs, modificar el que ha vingut succeint fins ara en les assignatures de la Llicenciatura, on hem estat desenvolupant gairebé les mateixes competències en totes les assignatures.

En aquest punt, tot el professorat de l'Àrea hauríem de fer un esforç per interioritzar les competències que volem treballar amb els estudiants a cadascuna de les assignatures, i distingir quines són les competències que demanem que es desenvolupin a les activitats d'avaluació continuada i quines a l'examen. Només així podrem avaluar i qualificar correctament el treball que realitza l'estudiant al llarg de tot el trimestre. També es necessari

ajustar les competències al contingut de cadascuna de les assignatures, la qual cosa hauria de comportar també un replantejament de les activitats que lliurem als estudiants.

Potser en una assignatura de caràcter inicial, com és Institucions bàsiques de dret administratiu, seria interessant desenvolupar activitats de lectura i comprensió de textos, per tal de que assimilïn els conceptes clau de la disciplina i, posteriorment, en l'assignatura d'Activitats de les Administracions públiques, ens podem centrar en l'ús de la metodologia del cas o en l'aprenentatge basat en problemes.

Les competències que estan previstes en els plans docents de les dues noves assignatures del Grau són exactament les mateixes que estaven previstes per a les assignatures pròpies de la Llicenciatura. Aquestes són les següents:

Per a l'assignatura d'Institucions bàsiques de dret administratiu

A. Competències específiques de l'assignatura

- Capacitat per a situar la matèria i les seves fonts legals.
- Capacitat per a analitzar i aplicar els conceptes i les normes relatives a l'activitat reglamentària, al desenvolupament organitzatiu de les Administracions públiques i a les relacions de l'administració amb la llei i amb els tribunals.

B. Competències generals/transversals (comunes a totes/moltes assignatures del Pla d'estudis)

- Capacitat d'anàlisi i síntesi. Raonament crític.
- Argumentació jurídica.
- Comunicació oral i escrita en la llengua nativa.
- Resolució de casos.
- Capacitat d'organització i planificació.
- Capacitat de gestió de la informació

C. Competències sistèmiques (comunes a totes les titulacions)

- Aprenentatge autònom.
- Sensibilitat cap a temes de la realitat social i econòmica.
- Motivació per la qualitat.

Per a l'assignatura d'Activitats de les Administracions públiques

A. Competències específiques de l'assignatura

- Capacitat per a situar la matèria i les seves fonts legals.
- Capacitat per a analitzar i aplicar els conceptes i les normes relatives a l'acte i al procediment administratiu, a les diferents formes d'activitat de les Administracions públiques, a l'expropiació, als contractes i als béns de domini públic.

Quant a les competències transversals i les competències sistèmiques, estan previstes les mateixes que per a l'assignatura d'Institucions bàsiques de dret administratiu.

Un cop establertes les competències que volem fer treballar als estudiants caldrà, en un segon moment, a l'inici del trimestre, explicar-les als estudiants, a fi que entenguin què els demanem i s'impliquin més en el procés d'aprenentatge. Aquesta explicació prèvia hauria de redundar també en una millora de la qualitat de les activitats que els estudiants ens lliuren per a avaluar.

5. Criteris d'avaluació i activitats avaluable

Com hem apuntat amb anterioritat, la fixació dels criteris d'avaluació és un element crucial del Pla Docent de l'Assignatura. En el nou sistema docent, al meu parer és indispensable que totes i cadascuna de les tasques que demanem als estudiants siguin avaluaes, tant les que es desenvolupen de forma presencial, a l'aula, com aquelles que es desenvolupen de forma no presencial.

També cal facilitar-los periòdicament la nota obtinguda, individualment, en cadascuna d'aquestes activitats, i oferir-los un comentari general sobre els resultats obtinguts pel grup (en un missatge per a tot el grup a l'aula global, per exemple). En aquest punt, potser caldria variar el criteri que hem mantingut fins ara. No té sentit parlar d'avaluació continuada si no podem oferir criteris als estudiants que els ajudin a millorar el seu rendiment acadèmic.

La raó d'aquesta exigència rau en l'esforç que es demana a l'estudiant per a seguir l'avaluació continuada. Cal tenir en compte que totes les assignatures tenen previstes un mínim de quatre pràctiques, i que al llarg del trimestre poden arribar a tenir matriculades tres, quatre o més assignatures, en funció de l'any que estiguin cursant. Aquestes circumstàncies fan que els estudiants siguin especialment bel·ligerants quan tenen la percepció de que els professors de l'assignatura no tenen cura en la correcció de les activitats previstes i no són capaços de saber del cert quina nota correspon a cadascuna de les activitats que han realitzat durant el curs.

No se m'escapa que aquesta proposta implica que el professor, en un termini de temps breu, a comptar des del lliurament de l'activitat, està obligat a corregir les activitats, a publicar les notes i a realitzar el comentari global. Ara bé, en aquest punt, la meva experiència m'indica que la utilització de l'Aula *Moodle*, com a eina per a lliurament de les activitats, i una mínima planificació de les nostres agendes facilita, en molt, el compliment d'aquesta tasca. Un efecte positiu d'aquesta forma de procedir és que ens estalviarem les presses a final de trimestre per tenir corregides totes les pràctiques i poder lliurar les notes al professor de teoria a fi d'obtenir les mitjanes.

D'altra banda, només si corregim amb una certa freqüència el treball escrit dels estudiants podrem verificar si estan desenvolupant i adquirint algunes de les competències concretes especificades al pla docent de l'assignatura. El sistema que proposo és el que es fa servir a altres centres d'ensenyament superior, com ara la UOC, i ha demostrat amb escreix la seva eficàcia. A més, i això és una vivència personal, en una assignatura del trimestre passat vaig

seguir aquest sistema amb la meua aula de Dret Administratiu II (tenia el grup de teoria i tots els subgrups de pràctiques assignats) i l'experiència va ser força positiva.

Una altra de les qüestions que preocupen especialment als estudiants és la proporció respecte de la nota final que suposa la part pràctica de l'assignatura. En la nostra Àrea es va decidir que compta el 40% de la nota final. L'altre 60% prové de la superació de l'examen. El que potser s'haurà de revisar són les notes mínimes per a poder procedir a fer la mitjana. En alguns supòsits havíem demanat un 3 sobre 5 a l'examen per a poder sumar la nota de pràctiques. D'altra banda, els estudiants sempre advoquen a favor d'eximir-los de l'examen final si han superat l'avaluació continuada, ara bé, aquesta opció comporta alguns inconvenients que no es poden menystenir, i que deriven bàsicament de la dificultat per controlar que les pràctiques s'han realitzat individualment en les sessions de treball no presencials.

Malgrat tot, existeixen tècniques que permeten superar, en part, aquesta dificultat. Un exemple de les tècniques a les que fem referència seria posar a disposició dels estudiants els materials per a realitzar una determinada activitat en una sessió presencial. Abans d'assistir a la reunió presencial els han d'haver llegit i estudiat, i és només a la sessió presencial on se'ls facilita l'activitat per a la seva resolució. Es pot dedicar una hora a resoldre l'activitat plantejada i l'hora següent a corregir-la. Aquesta forma de procedir no ha de ser entesa com la realització d'un control o d'un examen periòdic, ans al contrari, ha de ser vista com una forma de fer treballar als estudiants a l'aula, repartint, per tant, la feina que han de realitzar presencialment i de forma no presencial. La immediatesa en la realització de l'activitat també permet al professor apreciar i valorar, en conseqüència, el treball realitzat prèviament per l'estudiant de comprensió i anàlisi dels textos i, a la vegada, es permet la participació activa a l'aula, fomentant l'oralitat. Tots haurem comprovat sovint la dificultat per fer intervenir als estudiants en les sessions de seminari, si prèviament no s'han determinat quins són els ponents previstos per a cada cas plantejat. De fet, els estudiants confonen la participació amb la mera assistència passiva a les sessions de pràctiques, i les seves intervencions acostumen a ser escasses.

Quant al sistema d'avaluació cal destacar, així mateix, que en les nostres assignatures el seguiment de l'avaluació continuada és l'únic sistema que permet superar l'assignatura amb una nota superior a l'aprovat, ja que l'examen final, en cas que no s'hagin realitzat totes les pràctiques, per excel·lent que sigui únicament atorga 5 punts dels 10 possibles en el conjunt de l'assignatura. Aquest sembla un criteri força específic de la nostra Àrea, ja que en altres Àrees (per exemple, en la de Dret Financer i Tributari) el sistema d'avaluació continuada és opcional pels estudiants. Per tant, se'ls permet superar l'assignatura pel sistema tradicional d'examen.

També en relació al sistema d'avaluació, una qüestió que no ha quedat mai definida als nostres plans docents, fins ara, és si les notes de pràctiques obtingudes en la convocatòria ordinària es guarden de cara a la convocatòria extraordinària de setembre per tal de fer mitjana amb la nota que s'hi obtingui. En el meu cas, i crec que és extensible a la resta de professorat de l'Àrea, aquestes notes no s'han tingut en compte de cara a valorar la superació de la convocatòria de setembre. Igualment, sembla que en tots els grups de teoria s'ha respectat la

proporció atorgada a la nota de pràctiques i a la nota de teoria per calcular la nota mitjana final.

Abans de comentar les tasques avaluables que hem proposat als estudiants en el marc del sistema d'avaluació continuada, cal fer esment d'un altre aspecte que tampoc hem tractat adequadament en els nostres plans docents. Ens referim al valor de cada tasca proposada per tal que sigui realitzada pels estudiants. En aquest sentit, si les pràctiques a lliurar eren cinc, els hem atorgat un valor respectiu d'un punt a cadascuna d'elles. Si bé potser es podrien establir percentatges diferents en funció del grau de complexitat de les activitats proposades. Per exemple, es podria articular el sistema de tal manera que el valor de les activitats anés augmentant a mesura que avança el curs, donant el major valor percentual a la darrera de les pràctiques, on l'estudiant haurà de demostrar que ha assolit, al cap de 10 setmanes, un grau òptim en relació a les competències a desenvolupar. Òbviament, aquest extrem hauria de quedar ben explicat i detallat al Pla Docent de l'Assignatura.

Atenent a les tasques avaluables que hem proposat als estudiants en les nostres assignatures al llarg dels cursos en que hem utilitzat la metodologia Bolonya, podem afirmar que han anat variant en cada curs. Així, s'han assajat les tasques següents:

- 1) Activitats pràctiques que els estudiants han de preparar pel seu compte i que es corregeixen a classe.
- 2) Lectures guiades que els estudiants han d'analitzar individualment i que també es comenten a classe.
- 3) Lectures complementàries de jurisprudència i articles doctrinals.
- 4) Participació oral activa en les sessions pràctiques.

Certament, cal subratllar que els estudiants acostumen a identificar com a tasca avaluable, únicament, la resolució d'activitats o l'anàlisi de les lectures sempre que aquestes portin aparellada la resolució de diverses qüestions plantejades al fil de la lectura. Per tant, la inclusió de jurisprudència o d'articles monogràfics o d'extractes d'aquests, entre el material que els hi lliurem i que els ha d'acompanyar en l'estudi de cadascun dels temes objecte del programa, no ha tingut l'impacte esperat, ja que en poques ocasions han utilitzat aquest material, ni per la resolució dels casos pràctics plantejats, ni per l'estudi de cara a la superació de l'examen.

En relació a aquest punt, per al curs d'enguany s'ha previst no facilitar als estudiants aquest material d'acompanyament a cadascun dels temes del programa. Els resultats demostren que per al professorat és una tasca difícil fer aquestes guies docents, que requereixen un esforç i dedicació notables i que, en canvi, els estudiants les infrautilitzen.

Per tant, per al proper trimestre es preveu lliurar, amb la pràctica o exercici avaluable, una simple remissió a la bibliografia dels manuals corresponents i un text breu d'exposició del tema que ja estigui publicat (per exemple, els textos *Iustel* de la base de dades *Conocimiento Jurídico Básico*).

Una de les eines d'avaluació que no hem utilitzat en la nostra Àrea són les tutories individualitzades. De fet, els estudiants són reticents a la utilització d'aquest sistema i, en general, només es demana una tutoria individual per resoldre dubtes en el tram final del trimestre, de cara a l'examen.

Així mateix, voldríem posar sobre la taula la possibilitat de plantejar als estudiants altres tipus d'activitats avaluables, com per exemple els tests de correcció automàtica a través de l'Aula Global-Moodle, que no impliquen una feina extra per al professor quant a la correcció, tot i que sí la comporten quant a la preparació de les proves. Aquestes proves tests tenen molta utilitat de cara a que l'estudiant pugui comprovar immediatament (el sistema avisa dels resultats) els seus progressos en l'assimilació dels continguts de l'assignatura.

Finalment, el darrer element sobre el que pivota l'avaluació és l'examen final. En aquest punt, sempre hem seguit el criteri de "*cada maestrillo tiene su librillo*". Així, a la pràctica, es dona una disparitat de formes i tipus d'exàmens diferents en funció de qui sigui el professor responsable de l'assignatura. Aquest fet, que en d'altres àrees no es produeix, és vist pels estudiants com un greuge comparatiu, en un procés i en un entorn d'homogeneïtzació progressiva de tot el procés docent.

Quant a l'examen final, també hem de ser conscients que moltes de les competències que (se suposa) els hem anat avaluant de forma contínua no tenen per què tornar-se a avaluar a l'examen. En aquest sentit considero, i és la meua opinió, que és precisament a l'examen on s'ha de ser absolutament rigorós sobre el contingut (la substància de l'assignatura) de l'assignatura que han adquirit els estudiants.

6. A mode de reflexió final

El que preteníem amb aquest text no era altra cosa que:

- Posar en comú l'experiència en l'aplicació de la nova metodologia de l'EEES en l'àmbit de les assignatures de dret administratiu.
- Exposar els instruments que ens han resultat més útils i eficaços per a acompanyar a l'estudiant en el seu procés d'aprenentatge. Determinar quins són millorables i quins substituïbles i/o prescindibles.
- Destacar la necessitat de coordinació entre els diversos professors responsables dels grups de docència, així com la coordinació amb les altres àrees de coneixement.
- Apuntar criteris, sotmesos a posterior debat i decisió, sobre l'avaluació i les tasques avaluables dels estudiants, i sobre l'adequació del procés d'avaluació a les competències que pretenem treballar en les nostres assignatures.
- Emfasitzar que el nou sistema docent comporta noves obligacions per al professorat: estar més disponible de cara a l'estudiant, desenvolupar més materials per a l'estudi, aprendre

la utilització de noves eines, corregir més activitats, acompanyar l'estudiant en el seu aprenentatge, etc.

Paraules clau: Docència – Dret administratiu – EEES – Pla docent